

“Mærk vejret

FOTO: THOMAS D. NIELSEN/STORMCHASER.DK
TEKST: BENTE SCHMIDT

Fascination. Som barn var han bange for torden, men som voksen er han altid i hælene på det vilde vejr

Opdriften i en supercelle roterer langsomt og danner de skybånd, som ses i nederste tredjedel. Rotationen har intet med tornadoen at gøre. Billedet er taget i Texas i 2010

Dynamikken og rotationen i en supercelle skaber fantastiske skyformationer. Thomas Dolmer Nielsen blev fanget af kameraet i South Dakota, 2013

THOMAS DOLMER NIELSEN
Med hænderne fyldt af hagl, han har samlet op cirka 15 minutter efter den voldsomme haglbyge. Oklahoma, 2010

Denne tornado ødelagde en landejendom. Heldigvis slap alle beboere uskadede. Kansas 2013

Lyn i forbindelse med en supercelle. Texas 2009

Den 20. maj i år sad Thomas Dolmer Nielsen og to venner i en bil tæt på forstaden Moore nær Oklahoma City. Imens raserede en voldsom tornado forstaden.

»Det var vildt at sidde i bilen og lytte til radioen. I de omkringliggende byer var skoler og arbejdspladser blevet evakueret. Bare ikke i Moore, hvor tornadoen faktisk ramte. Her blev huse smadret og en skole og en børnehave blev ramt. Jeg måtte fælde en tåre, da der kom rapporter om, at nogle elever var omkommet i stormen,« fortæller Thomas Dolmer Nielsen.

47-årige Thomas Dolmer Nielsen og vennerne er stormchasere. Det vil sige, at de bruger tre uger hvert år på at rejse til USA og jage tornadoer, når der er sæson for dem. Det er der fra marts til og med juni.

»Normalt fejrer vi, at vi har set en tornado med store steaks til aftensmad. Det blev der ikke noget af den aften, for der var ærlig talt ikke meget at fejre. Det var en sørgelig dag,« fortæller Thomas Dolmer Nielsen, der også mistede en god bekendt i år.

»Det var en erfaren stormchaser – nok den dygtigste af os alle, der mistede livet sammen med sin søn og en god ven. Det er hårdt og viser, at det er stærke kræfter, vi har med at gøre,« siger Thomas Dolmer Nielsen.

Bange for torden. Så langt tilbage kan han huske, har han været fascineret af vejret. Også det dårlige. Når vi andre kryber i læ og søger varme inden døre, så er Thomas Dolmer Nielsen gået ud for at mærke vejret. Som regel med sit kamera i hånden.

»Jeg har altid kunnet lide at være ude i vejret. Som dreng var jeg bange i tordenvejr. De store brag og lynene brød jeg mig ikke om, så jeg krøb ind under dynen til min mor, hvis det begyndte at lyne og tordne om natten,« fortæller Thomas Dolmer Nielsen.

Hvornår eller hvad der fik angsten for torden til at forsvinde, kan han ikke huske, men da han nåede teenagealderen, stoppede det, og i stedet syntes han pludselig, at det før så farlige vejr var spændende.

Derfor var han også tidligt sikker på, hvad han skulle, når skolen og gymnasiet var overstået. Han ville være meteorolog. Det var en kandidatuddannelse på fem år på universitetet. Thomas Dolmer Nielsen

kom igennem første del, men studiet i kombination med jobbet som studentermedhjælper hos DMI blev for meget.

»Da jeg havde læst i ti år, måtte jeg indse, at jeg nok aldrig ville blive færdig,« fortæller Thomas Dolmer Nielsen, der i stedet fik job i it-branchen.

Inden da havde han som medhjælper hos DMI sendt vejrballoner op i Jægersborg og siddet i Rude Skov og hentet satellitbilleder ned, som han printede ud og sendte i taxi ind til DMI. Han var også med til at klargøre vejrkort, skrive vejrudsigter og indtale dem til Kalundborg Langbølgeradio fire gange i døgnet.

Formand for det vilde vejr. 3. december 1999 rasede en voldsom storm over Danmark. Julefrokoststormen er den blevet kaldt, fordi den ramte landet på en af de helt store julefrokostaftener. Thomas Dolmer Nielsen var også til julefrokost. Men hvor de fleste adlød politiets henstilling om at blive inden døre, så valgte

han at gå hjem for at opleve og mærke vejret.

På samme dato fire år senere dannede han Vildtvejrklubben sammen med andre, der også synes, det er spændende, når vejret viser tænder. Thomas Dolmer Nielsen blev formand i 2009.

I 2006 tog han sammen med to fra Vildtvejrklubben til USA for at jage tornadoer. Det blev den første af mange rejser.

Jeg har det som en jæger, der nedlægger et bytte

Thomas Dolmer Nielsen

»Vi var nok nogle dumme turister, der ikke helt vidste, hvad vi lavede. Vi vidste bare, at vi skulle være forsigtige. Vi var der i fjorten dage, men vi så først en tornado den allersidste dag. Det var den første tornado, jeg nogensinde havde set, og jeg var hooked. Jeg vidste, at det ikke skulle blive den sidste,« fortæller Thomas Dolmer Nielsen, der fik knyttet

gode kontakter til andre stormchasere, som man kalder de mennesker, der jager tornadoer.

»Der er noget mystisk over en tornado. Det er naturens voldsomste vejr-fænomen. Jeg har det som en jæger, der nedlægger sit bytte. Jeg skyder bare med mit kamera. Vi forudser, hvor bygerne vil opstå, og så kører vi ud og venter i det område, vi tror, er det rigtige. Hvis

temperaturen ikke er, som vi har forventet, så sker der ikke noget, men når det sker, er det en super tilfredsstillende. Både fordi vi så har regnet rigtigt, men også fordi vi får lov til at opleve det. Man fyldes med ærefrygt og ydmyghed over naturens kræfter,« forklarer Thomas Dolmer Nielsen.

En tornado varer måske 10 minutter, så det gælder om at være på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt.

En dyr og farlig hobby. Thomas Dolmer Nielsen jager tornadoer sammen med to

Tornado, Kansas 2013. I bilene sidder nogle af Thomas Dolmer Nielsens venner. De vender om, da tornadoen er ved at være tæt på

Hagl på størrelse med baseballbolde smadrer nemt en bagrudd. Oklahoma, 2013

venner. Og de er blevet tætte, for det, de kalder ferie, handler om at sidde tæt sammen i en bil i mindst 16 timer om dagen. Nogle gange kører de 1000 kilometer på en dag for at komme i nærheden af en tornado.

»Turen koster omkring 25.000 kroner pr. person, og langt de fleste udgifter går til leje af bil, benzin og forsikring. Mad bruger vi ikke mange penge på. Det bliver faktisk mest fastfood, som vi spiser i bilen, så nogen sund tur er det ikke. Hel-

at blive fanget tæt på en tornado og ikke kunne komme væk, fordi der var for mange mennesker på vejen.

»Problemet er tit, at mange mennesker kører ud uden at vide, hvad de laver. De vil bare have en oplevelse. Og det er virkelig farligt. Det er en klaustrofobisk oplevelse at sidde i en bil, der bliver holder stille på grund af kraftig regn og kæmpe hagl og så kunne sidde og se på radaren, at en tornado nærmer sig. Vi kan ikke engang tale sammen, fordi det lyder, som om nogen står og hamrer på bilen med baseballkøller. Så store kan haglene være,« fortæller Thomas Dolmer Nielsen.

Når stormchaserne har mulighed for det, rapporterer de ind til vejrtjenesten, der på den måde kan sende advarsler ud til befolkningen hurtigt. De er også ofte de første til at komme til undsætning efter en tornado. Thomas Dolmer Nielsen har været med til at rydde en hovedvej for vraggods, så redningsfolkene kunne komme ind. Det var i 2007, hvor en stor tornado ramte byen Greensburg, der nærmest blev jævnet med jorden. Faktisk var der bare en kornsilo tilbage i byen, da stormen var forbi.

Ham med de spændende historier. Det vilde vejr fascinerer, men en varm sommerdag med bløde cumulus-skyer på himlen eller en kold vintermorgen med rimfrost på træerne kan også få Thomas Dolmer Nielsen ud med sit kamera.

»Jeg kan stadig blive fascineret af en dansk sommertordenbyge. Det visuelle – altså kombinationen af farver og lyd – er fantastisk, og så er det jo en demonstration af naturens kræfter. Jeg har læst meteorologi nok til at vide, hvor meget der skal til, for at den slags vejrfænomener skabes,« siger Thomas Dolmer Nielsen.

»Mine kolleger synes, jeg er skør, men jeg er også ham med de spændende historier, som de gerne vil høre. Min søn synes, at det, jeg laver, er sejt. Min datter er en smule bekymret, fordi det er farligt.« ●

☞ Mine kolleger synes, jeg er skør, men jeg er også ham med de spændende historier

Thomas Dolmer Nielsen

ler ikke med tanke på, at vi kun sover 4-5 timer om natten,« fortæller Thomas Dolmer Nielsen.

De tre venner lejer hvert år en firhjuls-trækker med adgang til internettet fra bilen. Derfra henter de data, radar- og satellitbilleder, prognoser og vejrkort, som de bruger til at regne ud, hvor den næste tornado rammer.

Thomas Dolmer Nielsen har stor respekt for tornadoerne og de kræfter, de rummer. Derfor holder han sig på afstand af de farlige vejrfænomener. Normalt cirka to kilometer væk. Kommer man tættere på, er det også svært at tage gode billeder på grund af regn og skidt, der bliver hvirvlet op, fortæller han. Han har prøvet

HVAD ER EN SUPERCELLE?

Supercelle er det meteorologiske navn for en særlig slags tordenbyge, der har en roterende opdrift. Opdrift er det område i skyen, hvor luften stiger til vejrs.

Når særlige forhold mellem vind, temperaturer og luftfugtighed op gennem atmosfæren opstår, kan denne type byger vokse og blive over 20 km høje og 50-100 km i diameter. Det sker især i tornadosæsonen fra marts til juni i USA. Det er ikke alle superceller, der danner tornadoer.

Hvor en normal dansk tordenbyge måske overlever 20-30 minutter, kan en supercelle blive ved med at producere kraftig torden, enorme regnmængder, ødelæggende vindstød, hagl på op til 20 centimeter i diameter og tornadoer i mange timer. Det er ikke uden grund, at den er blevet kaldt "en tordenbyge på steroider."

